

RO

RO

RO

COMISIA EUROPEANĂ

Bruxelles, 31.3.2010
COM(2010)127 final

.

COMUNICARE A COMISIEI CĂTRE CONSILIU ȘI PARLAMENTUL EUROPEAN

Un cadru de politică al UE în vederea sprijinirii țărilor în curs de dezvoltare în eforturile acestora de a răspunde provocărilor pe care le ridică securitatea alimentară

SEC(2010)379

1. JUSTIFICARE

În ultimii ani, fenomenele foametei și malnutriției s-au accentuat; în 2010, peste 1 miliard de persoane sunt considerate a fi în situație de insecuritate alimentară. Insecuritatea alimentară afectează în mod negativ dezvoltarea umană, stabilitatea socială și politică, precum și progresele în atingerea Obiectivelor de dezvoltare ale mileniului (ODM). Statele fragile, în special, se confruntă cu serioase dificultăți în atingerea ODM 1 - eradicarea sărăciei extreme și a foametei.

Creșterea prețurilor produselor alimentare pe piețele mondiale în 2007-08 a condus la o regândire a securității alimentare la nivel mondial. A fost creat Grupul de acțiune la nivel înalt (HLTF) al Organizației Națiunilor Unite (ONU) privind criza alimentară mondială, pentru a se îmbunătăți coordonarea în cadrul ONU, a fost lansat Parteneriatul global pentru agricultură, securitate alimentară și alimentație (GPAFSN), iar liderii G8 au convenit asupra unei agende cuprinzătoare privind securitatea alimentară în cadrul summit-ului de la L'Aquila, în 2009.

Uniunea Europeană (UE) a răspuns provocărilor, în creștere, în materie de securitate alimentară prin intermediul „Facilității pentru alimente”¹, cu o valoare suplimentară de 1 miliard €, ca măsură temporară pentru a sprijini țările în curs de dezvoltare cel mai grav afectate. UE și statele sale membre sunt, și au fost de mai mulți ani, actorii cei mai importanți și mai de încredere în domeniul securității alimentare mondiale, atât din punct de vedere financiar, cât și politic.

Evoluțiile recente, dar și viitoarele provocări, necesită instituirea unei noi politici comune în materie de securitate alimentară, consolidarea în continuare a rolului de lider al UE în cadrul programului mondial pentru securitate alimentară, precum și îmbunătățirea eficacității asistenței UE, în conformitate cu Tratatul de la Lisabona², inițiativa EU2020³ și consensul european privind dezvoltarea⁴. Printre viitoarele provocări în materie de securitate alimentară se numără creșterea populației, presiunea tot mai intensă asupra resurselor naturale și serviciilor ecosistemice, precum și impactul negativ al schimbărilor climatice asupra agriculturii, care afectează condițiile de dezvoltare a culturilor și care impun anumite măsuri de adaptare. În plus, este necesară integrarea într-un cadru global de politică a aspectelor-cheie ale actualului program de securitate alimentară, cum ar fi alimentația, instabilitatea prețurilor, protecția socială și sistemele speciale de protecție de tip „rețea de siguranță”, biocombustibilii, siguranța alimentară, cercetarea și inovarea, achiziția de terenuri pe scară largă, precum și conceptul de „drept la hrană”⁵.

Obiectivul prezentei comunicări este de a oferi UE și statelor sale membre un cadru comun de politică în vederea combaterii foametei și malnutriției în lume, contribuind astfel la realizarea ODM 1. Acest obiectiv este coerent cu alte lucrări tematice (privind educația, sănătatea, egalitatea de șanse între femei și bărbați și guvernarea fiscală) și cu pachetul de dezvoltare din primăvara anului 2010, care stabilesc împreună poziția UE pentru reuniunea ONU la nivel înalt privind OMD din septembrie 2010. Prezenta comunicare este completată de o

¹ COM (2010) 81 pentru raportul intermediar.

² Articolul 210.

³ COM(2010) 2020.

⁴ 2006/C 46/01.

⁵ Articolul 11 din Pactul ONU privind drepturile economice, sociale și culturale, (1966/1976).

comunicare privind asistența alimentară umanitară⁶, care se concentrează asupra contextelor urgentă și post-urgentă.

2. O ABORDARE GLOBALĂ A SECURITĂȚII ALIMENTARE

Cadrul de politică propus abordează provocările în materie de securitate alimentară în țările în curs de dezvoltare atât în context rural, cât și urban, cu privire la cei patru piloni⁷ recunoscuți pe plan internațional: 1) creșterea disponibilității alimentelor; 2) îmbunătățirea accesului la alimente; 3) îmbunătățirea din punct de vedere nutritiv a aportului alimentar; și 4) consolidarea mecanismelor de prevenire și gestionare a crizelor. Cadrul de politică se bazează pe principiile de la Roma privind securitatea alimentară⁸. În special, cadrul de politică recunoaște faptul că strategiile de securitate alimentară trebuie să fie elaborate la nivel național și trebuie să fie specifice țării, realizându-se un echilibru corespunzător între sprijinul pentru producția națională și satisfacerea nevoilor alimentare prin intermediul comerțului.

Progresele în materie de securitate alimentară și atingerea ODM1 nu au fost realizate în mod egal din punct de vedere geografic și al grupurilor de populație. Deși în întreaga lume există probleme de securitate alimentară, cele mai multe progrese sunt necesare în Africa și în țările aflate în situații fragile. În conformitate cu Raportul din 2009 privind ODM⁹, proporția populației subnutrite în Africa Subsahariană a scăzut de la 32% (1990-92) la 29% în 2008. Cifrele comparabile pentru Asia de Sud, a doua regiune cu cele mai înalte rate ale subnutriției, au fost 24% și, respectiv, 21%¹⁰. Mai mult, cele mai recente cifre pentru țările în situație fragilă indică rate ale subnutriției de 31,4%, comparativ cu 14,5% pentru țările care nu sunt într-o situație fragilă. În timp ce malnutriția este încă un fenomen predominant rural, urbanizarea implică faptul că, pe termen lung, este posibil ca insecuritatea alimentară să devină mai presantă în zonele urbane.

Acțiunea UE trebuie să acorde prioritate țărilor care se confruntă cu insecuritate alimentară și care au rămas în urmă în atingerea ODM1, în special în Africa, dar și în Asia de Sud și în alte locuri (de exemplu, Bangladesh, Cambodgia, Haiti, Nepal, Timorul de Est)¹¹. Având în vedere natura ODM-urilor conexe, care sunt, de asemenea, în urmă, va fi necesară o investiție specifică ce vizează femeile¹².

În plus, datele¹³ arată că investițiile în sectorul micilor agricultori dau cele mai bune rezultate în ceea ce privește reducerea sărăciei și creșterea economică. Prin urmare, acest nou cadru UE se concentrează asupra sporirii veniturilor micilor agricultori și asupra capacității de adaptare a comunităților vulnerabile, sprijinind țările în hotărârea lor de a acorda prioritate agriculturii și securității alimentare, în cadrul eforturilor lor de dezvoltare.

⁶ COM(2010) 126.

⁷ Organizația Națiunilor Unite pentru Alimentație și Agricultură (FAO). 1996. Declarația de la Roma privind securitatea alimentară mondială și Planul de acțiune al summit-ului mondial privind alimentația.
⁸ Declarația summit-ului mondial privind securitatea alimentară, 2009.

⁹ ONU, Raportul din 2009 privind Obiectivele de dezvoltare ale mileniului.

¹⁰ În cifre absolute, mai mult de jumătate din populația subnutrită a lumii (642 de milioane de persoane în 2009) locuiește în Asia și Pacific; proporțional, cifrele sunt considerabil mai mari în Africa, unde progresele au fost mai puțin pronunțate în ultimul deceniu.

¹¹ Statisticile ONU privind progresele înregistrate în vederea atingerii ODM-urilor, a se vedea www.devinfo.info/mdginfo2009/.

¹² A se vedea, de asemenea, SEC (2010) 265.

¹³ Banca Mondială – *World Development Report 2008* (Raport asupra dezvoltării mondiale 2008).

2.1. Creșterea disponibilității alimentelor

Se estimează că populația lumii va ajunge la 9 miliarde de locuitori până în 2050 și, având în vedere că regimurile alimentare se schimbă și veniturile cresc, cererea de produse alimentare va crește probabil cu 70%¹⁴. Acest lucru impune o creștere accelerată a producției agricole, inclusiv în țările în care populația crește cel mai rapid. În multe din aceste țări, epuizarea resurselor naturale, accentuată de schimbările climatice, impune exigențe din ce în ce mai mari în ceea ce privește utilizarea eficientă a acestor resurse.

Cea mai mare parte a populației sărace și înfometate din lume trăiește în zonele rurale, unde agricultura – care include culturile, creșterea animalelor, pescuitul și silvicultura – constituie principala activitate economică. Agricultura la scară mică este dominantă: aproximativ 85% din agricultorii din țările în curs de dezvoltare produc pe mai puțin de 2 hectare de teren. Sistemele de producție agricolă mixtă culturi/creșterea animalelor la scară mică asigură aproximativ jumătate din producția de alimente la nivel mondial¹⁵. Prin urmare, producția durabilă de alimente la scară mică ar trebui să constituie obiectivul principal al asistenței furnizate de UE, pentru a crește disponibilitatea alimentelor în țările în curs de dezvoltare. Aceasta are efecte multiple de creștere a veniturilor și a capacității de adaptare a producătorilor din mediul rural, de disponibilitate a alimentelor pentru consumatori, precum și de menținere sau îmbunătățire a calității mediului înconjurător. În cazul în care sprijină agricultura la scară mică, asistența UE ar trebui să acorde prioritate intensificării abordărilor durabile și eficiente din punct de vedere ecologic, care respectă funcțiile diverse ale agriculturii. Aceasta înseamnă, printre altele, optimizarea factorilor de producție agricolă, combaterea integrată a dăunătorilor, o gestionare mai bună a solului și a apei și soiuri de culturi rezistente la stres¹⁶. Pentru ca această abordare să reușească, producția trebuie plasată în contextul unui lanț valoric, cu un acces adecvat la finanțare, la prelucrare și la piețe, în care întreprinderile mici și mijlocii și microfinanțarea rurală pot juca un rol-cheie. În condiții adecvate, parteneriatele public-privat pot juca un rol important în stimularea productivității agricole. UE și statele sale membre ar trebui să sprijine, de asemenea, inițiative care reduc pierderile după recoltare, care cresc capacitatea de stocare și răspund problemelor de siguranță alimentară și de sănătate animală.

Garantarea accesului la terenuri, a proprietății funciare și a drepturilor de utilizare sunt condiții prealabile pentru o productivitate mai mare a micilor agricultori. Politicile și legile funciare eficace sunt esențiale deoarece impun guvernelor adoptarea de măsuri prioritare privind terenurile. În cazul în care țările dezvoltă politici privind agricultura, terenurile și biocarburanții, UE și statele sale membre ar trebui să sprijine ideea ca aceste politici să răspundă preocupărilor privind disponibilitatea și accesul la alimente și să stimuleze integrarea micilor agricultori în lanțurile de producție.

Mai mult, principiile recunoscute la nivel internațional ar trebuie să orienteze investitorii, țările-gazdă și alte părți interesate spre investiții în agricultură care să respecte drepturile omului, mijloacele de subsistență și resursele. UE și statele sale membre ar trebui să sprijine dezvoltarea principiilor convenite la nivel internațional pentru investiții responsabile în terenurile agricole, pe baza orientărilor privind politica funciară existente¹⁷. În Africa va fi

¹⁴ FAO 2009. *How to feed the world in 2050* (Cum să hrănim lumea în 2050).

¹⁵ *Science*, numărul din 12 februarie 2010, p 822-825.

¹⁶ Evaluarea internațională a științei și tehnologiei agricole pentru dezvoltare, 2009.

¹⁷ Inclusiv „Orientările UE pentru sprijinirea elaborării politicii funciare și a proceselor de reformă ale acestora în țările în curs de dezvoltare” din 2004.

sprijinită punerea în aplicare a orientărilor din 2009 privind politica funciară¹⁸. Guvernele din țările partenere, organizațiile de agricultori și alte părți interesate vor fi încurajate să facă alegeri în cunoștință de cauză, care să asigure durabilitatea investițiilor străine, pentru a maximiza beneficiile sociale, economice și de mediu pentru țară.

Creșterea disponibilității alimentelor implică un volum mai mare de cercetare și inovare care au la bază cererea în domeniul public, care să acorde o atenție suficientă cunoștințelor tradiționale și culturilor alimentare diversificate (inclusiv soiurilor locale) și care să asigure accesibilitatea inovațiilor pentru agricultori și adaptarea acestora la nevoile lor. UE și statele sale membre ar trebui să sprijine cercetarea și inovarea care au avantaje clare pentru micii agricultori, inclusiv consolidarea adaptării la schimbările climatice și îmbunătățirea toleranței la stres, la secetă și inundații, menținând în același timp o biodiversitate largă de culturi și soiuri, precum și accesibilitatea acestora. Sprijinul ar trebui să ia în considerare nevoile și preocupările exprimate de țările beneficiare, în funcție de accesul acestora la informații imparțiale privind beneficiile și riscurile oricăror noi tehnologii, precum și de existența unor cadre naționale de reglementare viabile și de capacitatea de a le pune în aplicare. Regimurile de proprietate intelectuală care maximizează accesul fermierilor săraci la noile tehnologii și factori de producție ar trebui să fie, de asemenea, sprijinite. Mai mult, ar trebui să fie analizate sinergii între adaptarea la schimbările climatice și atenuarea efectelor acestora, în paralel cu dezvoltarea unor structuri de stimulare, de exemplu, prin conectarea agriculturii la piețele carbonului.

Comerțul internațional poate contribui substanțial la disponibilitatea produselor alimentare, prin creșterea volumului și prin lărgirea varietății de produse alimentare de pe piață. De asemenea, disponibilitatea produselor alimentare poate fi îmbunătățită prin integrarea regională a piețelor agricole și alimentare, facilitând fluxurile comerciale de la zonele excedentare la zonele cu deficit. UE și statele sale membre ar trebui să sprijine standardizarea și armonizarea politicilor, normelor și reglementărilor, în vederea unor politici agricole integrate la nivel regional. În plus, UE și statele sale membre recunosc că, având în vedere preocupările privind securitatea alimentară la nivel național sau regional, țările în curs de dezvoltare pot utiliza mijloacele oferite de politica comercială existentă, inclusiv prin măsuri la frontieră. Obiectivul ar trebui să vizeze un lanț agroalimentar durabil.

2.2. Îmbunătățirea accesului la alimente

Accesul la alimente ar trebui sporit în primul rând prin creșterea ocupării forței de muncă și a oportunităților de producere a unor venituri, atât în zonele rurale, cât și urbane, inclusiv prin diversificare și comerț, făcând astfel alimentele mai accesibile pentru un număr mai mare de oameni. Acest lucru ar trebui completat de mecanisme de transfer social. UE și statele sale membre ar trebui să sprijine țările partenere în stabilirea și operarea de mecanisme sociale în sprijinul grupurilor de populație vulnerabile, în special femeile. Se vor împărtăși experiențele cu privire la mecanismele de succes și se vor sprijini sistemele operaționale. O atenție deosebită va fi acordată strategiilor de retragere din rețelele de siguranță. Va trebui ca mecanismele să fie eficiente, accesibile și flexibile, permițând extinderea rapidă în perioade de criză. Acestea ar trebui să implice, în mod normal, o importantă dimensiune nutrițională, în special sprijinirea populațiilor pentru care o alimentație corespunzătoare va avea efecte

¹⁸ AU/ADB/ECA, Cadru și orientările privind politica funciară în Africa, susținute de Summit-ul UA din iulie 2009.

pozitive pentru realizarea ODM 4 (reducerea mortalității infantile) și 5 (îmbunătățirea sănătății materne).

În zonele rurale, prin prelucrarea produselor agricole, în special în întreprinderi mici și mijlocii, ar putea fi create locuri de muncă, iar acest lucru ar putea fi facilitat de un acces mai bun la serviciile financiare. În plus, ar putea fi dezvoltate rețele de siguranță rurale¹⁹ pentru gospodăriile vulnerabile care pot furniza forță de muncă. Rețelele de siguranță productive vor avea beneficiul dublu de a îmbunătăți condițiile rurale de producție și accesul direct la alimente.

În general, accesul la alimente poate fi îmbunătățit prin aplicarea abordării „drept la hrană”, după cum se subliniază în Orientările voluntare privind sprijinirea concretizării treptate a „dreptului la hrană” în contextul securității alimentare la nivel național²⁰. UE și statele sale membre ar trebui să sprijine aplicarea în continuare a acestor orientări în țările în curs de dezvoltare, inclusiv cadrele politice și juridice ce au la bază principiul „drept la hrană”. Aceasta înseamnă sprijinirea strategiilor care abordează cauzele profunde ale fenomenului foametei, responsabilizarea grupurilor marginalizate în proiectarea, punerea în aplicare și monitorizarea programelor naționale, precum și crearea și consolidarea de mecanisme de recurs.

2.3. Îmbunătățirea din punct de vedere nutritiv a aportului alimentar

Se estimează că malnutriția este cauza decesului a 3,5 milioane de mame și copii pe an²¹ și a o treime din bolile care afectează copiii sub cinci ani. Deficiențele de vitamine și minerale²² afectează până la două miliarde de oameni din întreaga lume. Efectele cele mai nocive ale malnutriției apar în timpul sarcinii și în timpul primilor doi ani de viață; impactul său asupra dezvoltării fizice și cognitive este adesea ireversibil. Trebuie acordată prioritate intervențiilor care vizează femeile însărcinate și pe cele care alăptează, precum și copiii sub cinci ani (cu o atenție mai mare acordată copiilor sub doi ani)²³.

UE și statele sale membre ar trebui să sprijine formularea politicilor și strategiilor în materie de nutriție, formare în domeniul nutriției și educație, precum și instituirea unor mecanisme de coordonare între sectorul agriculturii, sănătății, educației și protecției sociale. Viitoarele programe agricole ar trebui să includă o dimensiune nutrițională. Aceasta ar putea însemna consolidarea diversificării agriculturii la scară mică, promovarea producției de alimente bogate în micronutrienți, în special a soiurilor și speciilor locale, monitorizarea rezultatelor legate de nutriție și/sau sprijinirea cercetării agricole efectuate din perspectivă nutrițională.

Conducerea politică și coordonarea multisectorială la nivel de țară, care conduc la acțiuni multisectoriale integrate, sunt cruciale în integrarea nutriției în strategia și programele de securitate alimentară ale unei țări. UE și statele sale membre ar trebui să promoveze legăturile cu strategiile naționale de sănătate care includ servicii de bază legate de nutriție și monitorizarea stării de nutriție la nivelul populației.

¹⁹ Inclusiv plase de siguranță „productive”, care utilizează forța de muncă pentru construirea infrastructurii rurale sau pentru întreținerea acesteia.

²⁰ Adoptate în 2004 de către Consiliul FAO.

²¹ *Lancet* 2008; 371: p 243–60.

²² Iod, fier, zinc, vitamina A, B și alte vitamine etc.

²³ COM (2010) xxx „Rolul UE în materie de sănătate globală”.

2.4 Consolidarea mecanismelor de prevenire și gestionare a crizelor

Producătorii rurali și comunitățile trebuie să aibă capacitate de adaptare la efectele crizelor alimentare. Răspunsurile la crize pe termen scurt necesită de multe ori mobilizarea ad-hoc a instrumentelor umanitare, însă trebuie create și menținute alte mecanisme și capacități pentru a reduce riscurile de apariție a crizelor și pentru a gestiona efectele acestora. O legătură strânsă între actorii umanitari și de dezvoltare și instrumente este esențială și ar trebui promovată pe baza principiilor creării unei legături între ajutorul de urgență, reabilitare și dezvoltare (LARD).

UE și statele sale membre ar trebui să-și intensifice eforturile în sprijinirea integrării regionale în țările în curs de dezvoltare, deoarece formele mai apropiate de integrare regională constituie un alt mijloc de a preveni crizele economice, politice și de securitate alimentară și de a atenua efectele acestora.

Sistemele naționale sau regionale de avertizare rapidă capabile să prevadă dezastrele iminente trebuie consolidate sau dezvoltate, în cazul în care nu există, și trebuie să fie mai bine legate de organismele de decizie și de intervenție. Stabilind legături între datele meteorologice, informațiile nutriționale, informațiile privind culturile și focarele de boli animale, precum și prețurile de pe piață, sistemele trebuie să își culeagă datele de la toate nivelurile, inclusiv de la nivel comunitar. UE și statele sale membre ar trebui să sprijine sistemele de monitorizare și de informații privind luarea deciziilor, inclusiv prin activitatea Comisiei²⁴.

Politicile menite să soluționeze problema instabilității prețurilor pot combate fie instabilitatea în sine, fie efectele acesteia. Pentru a reduce instabilitatea, rata stoc-utilizare a produselor alimentare trebuie îmbunătățită prin crearea unor condiții de creștere a producției și de menținere a unor niveluri adecvate de stocuri, în principal, de către agenții economici privați. În plus, ar trebui descurajate restricțiile la exportul produselor alimentare de bază. UE și statele sale membre ar trebui să contribuie la o mai bună funcționare a pieței alimentelor la nivel global, regional și național. Aceasta va include asigurarea transparenței pieței (informații privind producția, rezervele, prețurile etc.), promovarea stocării și rezervele locale/naționale de alimente, atunci când este cazul și dacă este fezabil. Efectele instabilității prețurilor pot fi atenuate prin utilizarea unei serii de măsuri, inclusiv stabilirea unor rețele de siguranță la scară variabilă, a unor sisteme de informații privind securitatea alimentară, utilizarea unei asigurări (condiții meteorologice, indice), precum și o capacitate sporită de utilizare a instrumentelor de gestionare a riscurilor legate de prețuri.

3. MAXIMIZAREA EFICACITĂȚII INVESTIȚIILOR ÎN SECURITATEA ALIMENTARĂ

Este necesar ca UE și statele sale membre să se concentreze asupra a trei seturi de condiții pentru a maximiza eficacitatea investițiilor în securitatea alimentară.

²⁴ A se vedea lucrările comune privind IPC (Cadru integrat al clasificării securității alimentelor), a se vedea <http://www.ipcinfo.org/>.

3.1. Politici și strategii naționale și regionale în domeniul agriculturii și al securității alimentare

Pentru a obține rezultate tangibile, programele de asistență trebuie să sprijine politicile și reformele naționale și regionale în domeniul agriculturii și al securității alimentare, precum și în domeniile conexe, cum ar fi pământul, apa și biocombustibilii, luând pe deplin în considerare provocările reprezentate de schimbările climatice. Acestea, la rândul lor, trebuie să fie parte integrantă a strategiilor globale de reducere a sărăciei. Obiectivele în materie de securitate alimentară ar trebui, de asemenea, mai bine integrate în alte politici sectoriale ale țărilor partenere, în domenii cum ar fi transportul, infrastructura, pescuitul, sănătatea și educația. Este esențial ca organizațiile de agricultori, societatea civilă, sectorul privat, grupurile vulnerabile și alte părți interesate să fie implicate în dezvoltarea și revizuirea acestor politici. În acest sens, asistența pentru dezvoltare a UE ar trebui folosită pentru a sprijini capacitățile politicii de dezvoltare și mecanismele de coordonare intersectorială.

În Africa, principiile de mai sus au fost consacrate în Programul general pentru dezvoltarea agriculturii în Africa, susținut de UE și statele sale membre, din 2007²⁵. Sprijinul UE în favoarea Programului general pentru dezvoltarea agriculturii în Africa ar trebui intensificat. În Asia, ar trebui consolidate inițiativele de cooperare regională în materie de alimentație.

3.2. Armonizarea intervențiilor UE

Abordarea UE în materie de securitate alimentară în țările în curs de dezvoltare trebuie ancorată în principiile Declarației de la Paris privind eficacitatea ajutorului, ale Programului de acțiune de la Accra, precum și în Codul de conduită al UE privind diviziunea muncii. UE și statele sale membre ar trebui să identifice regiunile și țările în care sarcinile vor fi împărțite pe baza avantajelor comparative și să coordoneze acțiuni sub îndrumarea unui donator principal.

Atât Uniunea Europeană, cât și statele sale membre dispun de mai multe cadre de politică și instrumente de finanțare pentru a ajuta țările partenere să facă față insecurității alimentare. O mai mare armonizare a politicilor și o mai mare complementaritate a instrumentelor, precum și coordonarea cu investițiile private, ar trebui să conducă la acțiuni mai eficace.

Coerența politicilor în favoarea dezvoltării²⁶ (CPD) în materie de securitate alimentară va fi promovată printr-o serie de instrumente de politică, inclusiv în agricultură, comerț, pescuit, schimbările climatice, mediu și cercetare. Reforma politicii agricole comune a sporit coerența, iar reformele viitoare vor continua să ia în considerare obiectivele globale în materie de securitate alimentară. Viitoarea reformă a politicii comune în domeniul pescuitului va spori în continuare coerența între politicile europene în domeniul pescuitului și practicile și obiectivele de dezvoltare. În cele din urmă, îndeplinirea în mod echilibrat, cuprinzător și ambițios a Agendei de dezvoltare de la Doha ar consolida sistemul internațional de comerț, ceea ce ar avea efecte benefice asupra securității alimentare.

3.3. Îmbunătățirea coerenței sistemului de guvernare internațională

UE și statele sale membre ar trebui să consolideze coerența guvernării internaționale în materie de securitate alimentară și să sprijine reforma rapidă a Comitetului pentru securitatea alimentară mondială (CFS), în calitate de organism central pentru securitatea alimentară. CFS

²⁵ COM(2007) 440.

²⁶ Programul de lucru 2010-2013 pentru CPD, aprilie 2010.

reformat ar trebui să urmărească obținerea unui rol de supraveghere în alte domenii specifice, cu implicații pentru securitatea alimentară, inclusiv ajutor alimentar și nutriție.

Trebuie raționalizate și mai mult prioritățile celor trei agenții ONU cu sediul la Roma (FAO, PAM, IFAD), iar cooperarea dintre ele trebuie îmbunătățită în vederea creării de sinergii. Reforma sistemului ONU, precum și revizuirea, în curs, a rolului și priorităților FAO oferă oportunități pentru îmbunătățirea calității și eficacității. UE ar trebui să continue colaborarea strânsă cu Secretarul General al ONU pe probleme de securitate alimentară și să consolideze dialogul cu agențiile cu sediul la Roma, sprijinind o coordonare mai strânsă între acestea și, dacă este necesar, să reorienteze mandatele și activitățile acestora în funcție de avantajele lor comparative; FAO, în principal, pe expertiză și consultanță politică, IFAD pe investiții durabile pe termen lung și PAM pe situațiile de urgență și de fragilitate.

4. PRIORITĂȚI

La zece ani de la adoptarea de ODM-uri, UE trebuie să-și intensifice cooperarea în materie de securitate alimentară. În acest cadru de politică, prioritatea UE ar trebui să fie sprijinirea securității alimentare în țările fragile. Aceasta este o prioritate deosebită în Africa, unde aproape 80% din persoanele subnutrite trăiesc în țări fragile, precum și în unele părți din Asia de Sud. Pentru a fi eficace, asistența trebuie adaptată la contextul țării și trebuie să combine politicile și elaborarea de strategii cu responsabilizarea persoanelor celor mai vulnerabile. Trebuie abordați toți cei patru piloni, iar UE ar trebui să acorde prioritate în cazul a patru aspecte cuprinzătoare conexe: dezvoltare a agriculturii la scară mică, guvernarea, integrare regională, precum și mecanisme de asistență pentru populațiile vulnerabile. În aceste domenii, UE și statele sale membre ar trebui să întreprindă următoarele acțiuni.

4.1. Îmbunătățirea capacității de adaptare a micilor agricultori și a mijloacelor rurale de subzistență

- concentrarea asupra sprijinului acordat micilor agricultori, în special femeilor, în vederea intensificării practicilor agricole eficiente din punct de vedere ecologic, prin sprijinirea unor politici, strategii și cadre juridice naționale eficiente și durabile, precum și în vederea unui acces echitabil și durabil la resurse, inclusiv teren, apă, (micro) credite și alți factori de producție agricolă;
- o creștere substanțială – de 50% până în 2015 – a sprijinului acordat cercetării, extinderii și inovării în funcție de cerere în domeniul agricol; cercetarea în domeniul public ar trebui să se bazeze pe cunoștințe tradiționale și pe noile tehnologii. Aceasta nu ar trebui să promoveze tehnologiile care nu sunt durabile sau care sunt incompatibile cu capacitățile naționale de reglementare și gestionare a riscurilor;
- sprijinirea activă a unei participări mai mari a societății civile și a organizațiilor de agricultori la elaborarea de politici și la programele de cercetare, precum și intensificarea implicării acestora în punerea în aplicare și în evaluarea programelor guvernamentale. În acest context, ar trebui promovate legăturile între organizațiile de agricultori din UE și cele din țările în curs de dezvoltare;
- îmbunătățirea, împreună cu partenerii, a condițiilor de reglementare și instituționale pentru investiții private responsabile în toate etapele lanțului valoric agricol și stimularea investițiilor de tip public-privat. Progresul va fi monitorizat și discutat în cadrul planurilor de acțiune privind guvernarea.

4.2. Sprijinirea unei guvernante eficiente

- sporirea substanțială a sprijinului în favoarea Programului general pentru dezvoltarea agriculturii în Africa, prin aplicarea, până în 2015, a unei diviziuni efective a muncii în toate țările Africii Subsahariene bazate pe agricultură;
- lansarea unei inițiative comune cu UA în vederea accelerării punerii în aplicare a orientărilor privind politica funciară în Africa. Aceasta ar trebui să includă o foaie de parcurs pentru punerea în aplicare a principiilor și a celor mai bune practici pentru investiții durabile pe scară largă în terenuri agricole;
- sprijinirea inițiativelor naționale și internaționale pentru stabilirea unor principii și coduri de conduită care să reglementeze investițiile autohtone și străine durabile pe scară largă în terenuri agricole, care se axează pe protecția drepturilor funciare, pe accesul securizat al micilor fermieri și al comunităților pastorale la terenuri și la alte resurse naturale și pe gestionarea durabilă a acestor resurse;
- la nivel mondial, sprijinirea reformei Comitetului pentru securitatea alimentară mondială (CFS), pentru a face din acesta instituția principală de coordonare a inițiativelor în materie de securitate alimentară la nivel mondial;
- sprijinirea unei coordonări mai strânse între agențiile ONU cu sediul la Roma.

4.3. Sprijinirea agriculturii regionale și a politicilor în materie de securitate alimentară

- sprijinirea dezvoltării și punerii în aplicare a politicilor și strategiilor agricole la nivel regional, inclusiv cu privire la gestionarea șeptelului și la securitatea alimentară, în vederea accelerării integrării alimentelor regionale și a piețelor agricole; consolidarea dialogului politic cu organizațiile regionale din domeniul agriculturii, securității alimentare și nutriției;
- consolidarea sistemelor naționale și regionale de informații în sprijinul agriculturii, securității alimentare și al politicilor de nutriție, precum și a celor de avertizare rapidă.

4.4. Consolidarea mecanismelor de asistență pentru grupurile de populație vulnerabile

- sprijinirea țărilor în vederea stabilirii și aplicării de politici de transferuri sociale focalizate și flexibile, adaptate contextelor locale. În cazul în care este posibil, asistența socială ar trebui să le ofere beneficiarilor oportunități de a își crea o situație în care obțin venituri care să le asigure un acces durabil la alimente;
- promovarea unei mai bune integrări a nutriției în politicile de dezvoltare, inclusiv în domeniul educației și al sănătății și consolidarea capacităților conexe;
- acordarea de sprijin specific țărilor în tranziție și în stare de fragilitate, folosind principiile creării unei legături între ajutorul de urgență, reabilitare și dezvoltare (LARD).